

Redakcja naukowa
dr Magdalena Archacka
dr Paweł Witek

PEDAGOGIKA RESOCJALIZACYJNA

w teorii i codziennej praktyce

Redakcja naukowa

dr Magdalena Archacka

dr Paweł Witek

Recenzenci

dr hab. Katarzyna Plutecka, prof. UKEN w Krakowie, Uniwersytet Komisji Edukacji
Narodowej w Krakowie

dr hab. Marek Paluch, Uniwersytet Rzeszowski

Projekt okładki

Joanna Niekraszewicz

Redaktor prowadząca

Angelika Chrzanowska

Redaktorzy językowi

Iwona Cłapińska (j. polski)

Michael Fleming (j. angielski)

© Copyright by Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi
Łódź 2025

Wydanie pierwsze

ISBN 978-83-7405-778-3 (druk)

ISBN 978-83-7405-779-0 (e-book)

Skład DTP

Monika Poradecka

Druk i oprawa

SOWA – Druk na życzenie

Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi

90-212 Łódź, ul. Sterlinga 26

tel. 42 63 15 908

wydawnictwo@ahelodz.pl

www.wydawnictwo.ahelodz.pl

Spis treści

Wstęp	5
Część I. Polityka penitencyjna w Polsce oraz rola Policji w pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi	
Łukasz Augustyniak Agresja i autoagresja w kontekście penitencyjnym: implikacje dla polityki penitencyjnej	9
Łukasz Proszowski Rola Policji w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz jej współpraca z pomocą społeczną na podstawie badań przeprowadzonych w Centrum Usług Społecznych w Tarnowie	25
Agata Kowalczykowska Perspektywa dorosłości młodych ludzi pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych	47
Kinga Kołodziej Oferta programów resocjalizacyjnych prowadzonych w jednostkach penitencyjnych w Polsce	91
Część II. Zachowania ryzykowne młodzieży oraz proces jej adaptacji społeczno-edukacyjnej	
Grzegorz Bartczak Adaptacja uczniów – ukraińskich uchodźców wojennych – w polskich szkołach na przykładzie Szkoły Podstawowej nr 64 w Łodzi	119
Aleksandra Pawłowska Rodzicielstwo adopcyjne w rozumieniu rodziców biologicznych i adopcyjnych	147
Katarzyna Osińska Społeczność internetowa a źródło zachowań ryzykownych młodzieży w okresie adolescencji na przykładzie badań przeprowadzonych w szkołach na terenie miasta Zduńska Wola	163
Renata Kaliska-Stasiakiewicz Uzależnienia behawioralne wśród młodzieży	183
Daria Poselt Kompetencje pedagoga szkolnego w przeciwdziałaniu współczesnym zachowaniom ryzykownym wśród młodzieży	199
O autorach	215

Wstęp

Jako redaktorzy książki mamy przyjemność oddać do rąk Czytelników publikację, która stanowi zbiór artykułów naukowych z zakresu resocjalizacji, profilaktyki społecznej oraz polityki penitencjarnej autorstwa absolwentów Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, którzy w doświadczeniu zawodowym i edukacyjnym łączą swoje ścieżki zawodowe z obszarami zainteresowań naukowych. W publikacji autorzy tekstów pragną wykazać, jakie działania podejmują instytucje oświatowe, resocjalizacyjne w kształtowaniu postaw prospołecznych wśród młodzieży i osób dorosłych w celu ograniczenia zachowań ryzykownych i dysfunkcyjnych.

Książka ukazuje rozwój naukowy studentów jako młodych badaczy w poszukiwaniu właściwych metod oddziaływania wychowawczego wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniami cywilizacyjnymi oraz osób zdemoralizowanych, dysfunkcyjnych w obrębie środowiska rodzinnego i szkolnego. Nie każda rodzina to rodzina posiadająca normy i wartości, kształtująca właściwy proces socjalizacji i uspołecznienia. Dlatego w literaturze pedagogicznej można odnaleźć wiele obszarów teoretycznych odnoszących się do problemów niedostosowania społecznego i resocjalizacji młodzieży. Na gruncie powyższych rozważań teoretycznych autorzy tekstów złożonych do publikacji podjęli nie tylko dyskurs akademicki jako absolwenci, ale także przedstawili, jak w sposób praktyczny można realizować badania empiryczne, stosując metody ilościowe i jakościowe do poznania rzeczywistości środowisk wychowawczych, resocjalizacyjnych, edukacyjnych oraz instytucji pomocy społecznej w oddziaływaniu interwencyjnym i pomocowym. Obecne czasy to okres zmieniającej się rzeczywistości dla wielu młodych ludzi wchodzących w etap dorosłości, w którym zagrożenia cywilizacyjne i zachowania ryzykowne często zwiększają prawdopodobieństwo wejścia w konflikt z prawem i prowadzą do określonych konsekwencji, między innymi takich jak izolacja penitencjarna.

Książka składa się z dwóch zasadniczych części.

Pierwsza część odnosi się do polityki penitencjarnej w Polsce oraz roli Policji w pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi. Tekst otwierający publikację poświęcony jest agresji i autoagresji w kontekście implikacji dla polityki penitencjarnej. Z kolei drugi artykuł ukazuje rolę Policji w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i jej współpracy z pomocą społeczną na podstawie badań przeprowadzonych w Centrum Usług Społecznych w Tarnowie. Często to środowisko rodzinne generuje problemy społeczne związane z dysfunkcjonalnością, co przedstawia kolejny tekst, odnoszący się do zagadnienia dorosłości młodych ludzi pochodzących z rodzin

dysfunkcjonalnych. Tematem następnego opracowania jest poszukiwanie odpowiednich oddziaływań penitencjarnych, dających osobie resocjalizowanej szansę do zmiany postępowania w sytuacji, gdy dojdzie do skazania za przestępstwo. Artykuł omawia ofertę programów resocjalizacyjnych prowadzonych w jednostkach penitencjarnych.

Część druga książki poświęcona jest zagadnieniom zachowań ryzykownych młodzieży oraz procesom adaptacji społeczno-edukacyjnej młodych ludzi. W pierwszym artykule tej części przeczytamy o adaptacji uczniów ukraińskich, będących uchodźcami wojennymi, w polskich szkołach na przykładzie Szkoły Podstawowej nr 64 w Łodzi. Kolejny tekst ukazuje rodzicielstwo adopcyjne w rozumieniu rodziców biologicznych i adopcyjnych. Następne opracowania odnoszą się do społeczności internetowej, a także źródeł zachowań ryzykownych młodzieży w okresie adolescencji na przykładzie badań przeprowadzonych w szkołach na terenie miasta Zduńska Wola. Ważną kwestię porusza autor kolejnego artykułu, który wskazuje, że często zagrożeniom internetowym towarzyszą uzależnienia behawioralne wśród młodzieży. Tę część książki zamyka tekst odnoszący się do kompetencji pedagoga szkolnego w przeciwdziałaniu współczesnym zachowaniom ryzykownym wśród młodzieży.

Niniejsza monografia powstała z opracowań naszych studentów, którzy, będąc praktykami, podejmują drogę naukową, by ukazać, w jaki sposób można przeprowadzać rzetelne badania naukowe w kontekście prac dyplomowych. Są to wartościowe treści, które wyznaczają perspektywy rozwoju akademickiego i zawodowego.

Szczególne podziękowania kierujemy na ręce Pani dr hab. Katarzyny Pluteckiej, prorektor ds. studenckich, prof. UKEN w Krakowie za przychylność i cenne uwagi, pomocne w przygotowaniu tej publikacji.